

מבחן עיוני אינטרנט- מבנה המבחן ומאגר שאלות

מורים יקרים,

לפניכם מאגר השאלות בנושא האינטרנט.

המבחן העיוני שערכו 55% מהציון יורכב משאלות המאגר.

מבנה המבחן

משך זמן המבחן: שעה וחצי

במבחן ארבע פרקים בהם 22 שאלות מגוונות.

סוגי השאלות:

שאלות פתוחות, שאלות התאמה, ניתוח אירוע, נכון / לא נכון ושאלות אמריקאיות.

פרק ראשון: חיפוש מידע, הערכת מידע, דואר אלקטרוני

פרק שני: סכנות ברשת וגלישה בטוחה (כולל פרטיות, בריונות ברשת, קניה בטוחה)

פרק שלישי: זכויות יוצרים

פרק רביעי: ממשל זמין

- בדגמי המבחנים השונים יופיעו שאלות שונות וחלק מהנושאים יופיעו לסירוגין.
- מומלץ לעבור על כל הנושאים ולתרגל סוגי שאלות שונים לאותו נושא.
- מומלץ להכיר את המונחים [ממילון המונחים של האינטרנט](#) כדי להבין היטב את השאלות
- שימו לב, מאגר השאלות מכיל גם את התשובות. חלק מהתשובות מופיעות תחת הכיתוב "תשובות לדוגמא" וחלקן מסומנות בצבע צהוב.

תוכן עניינים

3-4	חיפוש מידע, הערכת מידע
5-6	דואר אלקטרוני
7-9	נטיקה
10	סכנות תוכנה
11-13	סכנות הונאה
13-14	בריונות ברשת
15-17	גלישה בטוחה ופרטיות
18-19	קניה בטוחה
20-29	ניתוח מיקרים
30-31	זכויות יוצרים
32	ממשל זמן

חיפוש והערכת מידע

1. הבט בכתובת האינטרנט הבאה ורשום מה מסמל כל חלק בכתובת במקום המתאים:

www.ynet.co.il

www	ynet	co	ll
מציין הרשת	שם האתר	הסיווג	המדינה

2. התאם את המספר המתאים ליד כל סיומת.

מספר תשובה	סיומות	משמעות
5	co.il	1. רשתות תקשורת
6	com	2. אתר מותאם לטלפון סלולארי
7	edu	3. מוסדות התנדבותיים
8	gov	4. רשויות מקומיות
3	org	5. מוסדות מסחריים בישראל
4	muni	6. מוסדות מסחריים – בינ"ל
1	net	7. מוסדות השכלה
2	mobi	8. מוסדות ממשלתיים
9	Mil	9. ארגון צבאי
10	K12	1. מוסדות חינוך (מהגן ועד סוף התיכון)
11	ac	2. מוסד אקדמי

3. רשום שלושה שירותים שניתן לקבל באמצעות רשת האינטרנט.

תשובות לדוגמא:

מידע בנושאים שונים, השוואת מחירים, שליחת דואר, קניות, שירותי ממשל זמין, חידוש רישיון, מעקב אחרי חשבונות בנק, תשלום לרשויות ולחברות, הכרויות, קביעת תורים לרופאים, פעילות ברשתות חברתיות, איתור מקומות על גבי מפות, הזמנת כרטיסי טיסה או חופשות, פרסום, קריאת עיתונים וכתבי עת, צפיה בסרטים ובתוכניות טלוויזיה, האזנה למוסיקה וכדומה.

4. הערכת אתרים ומידע

בחר שניים מן הנושאים והסבר מדוע חשוב להקפיד עליהם בזמן חיפוש מידע ברשת.

- דיוק
- סמכות ואמינות
- אובייקטיביות
- עדכניות
- שלמות – היקף

תשובות לדוגמא:

דיוק – כל אחד יכול פרסם ברשת. חשוב לבדוק שהמידע ללא שגיאות. האם המידע עקבי וללא סתירות. האם המידע עבר בדיקה של מומחה לנושא.

סמכות ואמינות – באינטרנט אין אחריות על המידע המפורסם ואי אפשר לדעת מה הרמה המקצועית של מחבר התוכן או מהי מידת המומחיות שלו. לכן חשוב לבדוק מה מקור המידע, מה הכישורים של הכותב, מי הגוף המפרסם, האם הוא גוף רשמי וידוע. מהו סוג המידע? פרסומי או מדעי וכדומה.

אובייקטיביות – עלינו לבדוק עד כמה המידע אינו תלוי או מושפע מדעות קדומות, מנסיון להטות את דעתנו או שהמידע מציג רק צד מסוים. יש לבדוק האם המידע נטרלי, אובייקטיבי, מציג עובדות או דעות ופרשנות, האם יש הפרדה בין התכנים לפרסומות.

עדכניות – בכל יום מתפרסמים ברשת דפי מידע רבים. בכל חיפוש עולים אלפי דפים וחלק מהם מופיעים ראשונים כי הם אתרים שמקודמים למטרות פירסומיות. חשוב לבדוק מתי האתר מתעדכן. האם יש תאריך על הפרסומים. האם הקישורים פעילים. האם המידע מחובר למציאות ולא דמיוני.

שלמות – היקף – חשוב לבדוק שכשאנו מחפשים מידע בנושא מסויים נקבל מידע מקיף, מעמיק, האם יש קישורים לאתרים עם מידע נוסף, האם האתר עובד כולו או עדין בבניה. לקרוא קריאה ביקורתית. האם יש באתר הרבי "מסיחי דעת" או שקל להגיע למידע.

5. כל אחד יכול ליצור דף אינטרנט או להוסיף תגובות בפורומים. כיצד זה משפיע על הדיוק של מקורות המידע המקוונים?

- א. זה הופך את מקורות המידע המקוונים למדויקים יותר
- ב. יש לזה השפעה מעטה על דיוק מקורות המידע המקוונים
- ג. זה ממלא אתרים ממשלתיים ואתרים אקדמיים בטעויות
- ד. זה מקשה את אימות הנכונות של מקורות המידע המקוונים

6. מה אפשר להסיק על אתר אינטרנט שכתובתו מסתיימת ב – gov.il?

- א. זה אתר אינטרנט של רשות עירונית
- ב. זה אתר המנוהל ומתוחזק בידי אחד משרדי הממשלה
- ג. זה אתר המנוהל על ידי בית ספר
- ד. זה אתר המיועד רק לעובדי ממשלה

דואר אלקטרוני

7. דואר אלקטרוני הוא דרך להעברת מסרים ממחשב למחשב באמצעות האינטרנט. להודעת הדואר ניתן לצרף קבצים מסוגים שונים. ציין שלושה סוגי קבצים שניתן לצרף

- _____ א.
_____ ב.

תשובות לדוגמא: מסמך וורד, גיליון אקסל, סרטון, קישור, תמונה, מצגת, חתימה וכדומה.

8. לדואר האלקטרוני יתרונות רבים. מנה שלושה יתרונות:

- _____ א.
_____ ב.
_____ ג.

תשובות לדוגמא: מהיר, אפשר לשלוח להרבה נמענים ביחד, אפשר לצרף קבצים שונים, אינו צורך נייר ולכן יותר ידידותי לסביבה, זמין מכל מכשיר קשה וכדומה.

9. מדוע כדאי לנהל את תיבת הדואר באתר אינטרנט ולא במחשב האישי?

תשובה לדוגמא:

כי ניתן להשתמש בדואר מכל מכשיר קצה (סמרטפון, טבלט, מחשב ניח או נייד)
כי המידע נשמר גם אם המחשב מתקלקל כי הוא נשמר על "ענן" – שרת מרוחק
כי שירות הדואר חינמי
כי נפח תיבת הדואר גדול

10. כדי לשלוח הודעת דואר אלקטרוני למשתמשים רבים מבלי שמקבלי ההודעה יוכלו לראות את כתובות הדואר שלהם יש לבחור באפשרות:

Forward CC **BCC** To

11. כדי להעביר הודעת דואר אלקטרוני שהתקבלה למישהו אחר יש לבחור באפשרות:

Forward CC BCC To

12. כדי לענות תשובה להודעת דואר רק לשולח יש לבחור באפשרות:

Forward **Reply** Reply to all To

13. מלא את הטבלה הבאה מתוך מחסן המילים בתחתית הטבלה:

תשובה	שאלה		
Reply	א. באמצעות איזה פעולה תחזיר הודעת תשובה לאדם ממנו קבלת את ההודעה?		
CC	ב. באמצעות איזה פעולה תצרף נמענים נוספים?		
Reply to all	ג. באמצעות איזה פעולה תשיב הודעה לכל המכותבים של ההודעה ולא לשולח בלבד?		
Mark as unread	ד. על מה תלחץ כדי לסמן את ההודעה כאילו לא נקראה?		
starred	ה. על מה תלחץ כדי לסמן את ההודעה כחשובה?		
Forward	ו. באמצעות איזה פעולה תעביר הודעה שקבלת לאדם אחר?		
BCC	ז. באמצעות איזה פעולה תצרף נמענים נסתרים?		
Report phishing	ח. באמצעות איזה פעולה תדווח על הונאת פישנינג?		
Report spam	ט. באמצעות איזה פעולה תדווח על הודעת spam?		
Block	י. באמצעות איזה פעולה תחסום קבלת הודעות?		
Filter messages like this	יא. באמצעות איזה פעולה תסנן הודעות מסוג זה?		
Translate message	יב. באמצעות איזה הודעה תתרגם הודעת דואר מחסן מילים		
BCC	CC	Forward	Mark as unread
Reply	Reply to all	starred	Report phishing
Report spam	Block	Filter messages like this	Translate message

שאלות בנושא נטיקה – אתיקה ברשת

14. רשום 3 דברים שיש להקפיד עליהם בהתכתבות וירטואלית עם אדם אחר – כללי נטיקה לשליחת דוא"ל.

תשובות לדוגמא:

- א. לרשום כותרת לאימיילים שאתם כותבים
- ב. הוסיפו חתימה לתחתית המכתב (שם, טלפון, תפקיד)
- ג. הקפידו לבדוק איות – זה מראה על רצינות ומקצועיות
- ד. קראו שוב את הדוא"ל לפני שאתם שולחים כדי להימנע מהעלבות או פגיעות
- ה. מומלץ לא לצרף קבצים אשר גודלם לא יעלה על 5MB כדי לחסוך זמן המתנה עד שהקובץ יורד
- ו. לא להפיץ דואר זבל
- ז. בחרו גודל גופן נוח לקריאה. לא קטן מידי ולא גדול מידי
- ח. הקפידו לא להעביר כתובות של אנשים לאנשים אחרים
- ט. כאשר אתם כותבים למספר אנשים שאין ביניהם קשר הקפידו לרשום את הכתובות ב"עותק נסתר" BCC
- י. הבחינו בין דואר רשמי לדואר חברי והתאימו את השפה בה אתם משתמשים

15. רשום 3 דברים שיש להקפיד עליהם בהתכתבות וירטואלית עם אדם אחר – כללי נטיקה לנימוסים טובים ברשת.

תשובות לדוגמא:

- א. לזכור שיש משהו שקורא את התגובות ולהגיב באיפוק ובנימוס
- ב. לסלוח לטעויות של אחרים
- ג. לא להעליב
- ד. לשלוח הודעות קצרות, ברורות וללא שגיאות
- ה. להשתמש באותו שם משתמש.
- ו. לא להשתמש בשם של מישהו אחר
- ז. לזכור שאותיות גדולות באנגלית, סימני קריאה, הבלטות והדגשות נחשבות כצעקות.
- ח. בחדרי צ'ט – להישאר קשורים לנושא, לא להפסיק משתתפים אחרים

16. רשום שלושה כללי התנהגות לשימוש נכון, בטוח ואדיב ברשתות החברתיות

תשובה לדוגמא:

- שומרים על שפה נעימה- שמרו על שפה לא פוגעת, כי אחרת כל הכיף נעלם

- לא נשארים אדישים – תגידו די כשמישהו בקבוצה פוגע באחר (כי היום זה הוא ומחר זה את/ה), ודווחו לקו הפתוח שלנו או למבוגר שאתם סומכים עליו.
- לא מדירים – תחליטו שלא מדירים. נקודה. כי כמו בכלל הקודם – היום זה הוא ומחר זה את/ה...
- לא מעלים תמונות מביכות – לא של עצמכם ולא של אחרים. זה נשאר שם לתמיד.
- קובעים שעות מוסכמות לפעילות בקבוצה- לא נעים לקבל הודעה בשלוש לפנות בוקר ולהעיר את כל הבית.
- לא עונים למספר שלא מכירים.
- שמרו על הפרטיות שלכם – לא מפרסמים מידע אישי בלי להתייעץ עם ההורים / בלי לבדוק היטב, כי לא יודעים לאן הוא יתגלגל.
- הצטרפו רק לקבוצות שמעניינות אתכם (לא חבל על הזמן?). לא נעים לכם בקבוצה? עזבו אותה!

17. מהו התרגום העברי למונח אתיקה?

- א. נימוס
- ב. מוסר
- ג. מסחר
- ד. גידוף

18. מה היחס בין אתיקה ברשת לאתיקה במציאות?

- א. כללי האתיקה במציאות חמורים הרבה יותר מכללי האתיקה ברשת
- ב. כללי האתיקה ברשת חמורים הרבה יותר מכללי האתיקה במציאות
- ג. לכללי האתיקה במציאות אין קשר לכללי האתיקה ברשת
- ד. כללי האתיקה ברשת וכללי האתיקה במציאות דומים מאוד.

19. למה משהו שכותב בעילום שם באינטרנט, ירגיש אמיץ מספיק להגיב ברוע למשהו שנכתב בבלוג?

- א. כי כשאומרים דברים רעים רוכשים יותר חברים
- ב. כי הוא יודע שהחברים שלו יזהו אותו, ויחשבו עליו דברים טובים
- ג. כי הוא יכול לומר דברים רעים בלי לחשוש מפני עונש
- ד. כי כך הוא יכול להרשים אנשים מבוגרים וחכמים יותר

20. הודעה שכתבתם בפורום באינטרנט זכתה לתגובה מעליבה מצד אחד הגולשים. מה תהיה התגובה הראויה מצדכם?

- א. פניה למשטרה
- ב. כתיבת תגובה מעליבה חזרה
- ג. התעלמות
- ד. בקשה מהגולשים האחרים להחרים את כותב התגובה

21. מה אפשר להסיק מהחוק שאומר שצריך לבקש רשות ממישהו שרוצים לפרסם מתמונה שלו באינטרנט?

- א. שאם צלמתם תמונה, מותר לכם לעשות בה מה שאתם רוצים
- ב. שכל מידע על אנשים אחרים, כולל תמונות שלהם, הוא פרטי
- ג. שפרסום תמונות של אנשים באינטרנט בלי לקבל לכך רשות, הוא מנוגד לחוק
- ד. שצריך להימנע מפרסום תמונות באינטרנט

22. חבר שיתף הודעה שהוא בדיכאון ורוצה להתאבד ברשת חברתית (ווטסאפ, פייסבוק, אינסטגרם וכדומה) למי ניתן לפנות? (ציין שני גורמים לפחות)

תשובות לדוגמא:

- צוות חינוכי, צוות טיפולי, מנהל/ת יועצ/ת בבית הספר
- רכזי עיר ללא אלימות
- רכז מצילה
- הרשות למלחמה בסמים ואלכוהול
- ייעוץ ותמיכה לבני נוער – www.yelem.org.il
- ב. עזרה ראשונה נפשית – ער"ן www.eran.org.il
- סיוע והקשבה ברשת – סה"ר www.sahat.org.il
- אגודה להגנת הילד – אל"י hotline@eli.org.il
[מידע](#)

סכנות תוכנה

23. פתחתי את המחשב הבוקר וגיליתי שדף הבית שלי התחלף, מבלי ששיניתי את ההגדרות. מה זה יכול להיות? הקף את התשובה הנכונה ביותר

- א. באג בדפדפן
- ב. עדכון תוכנה אוטומטי של הדפדפן
- ג. יתכן שוירוס או תוכנת ריגול חדרו למחשב שלי
- ד. אף תשובה לא נכונה

24. כל אנשי הקשר שלי קבלו ממני מייל שאני לא זוכר ששלחתי. מה עלי לעשות? סמן את כל התשובות הנכונות. יש יותר מאחת.

- א. להודיע מיד לספק הדואר שלי
- ב. לבדוק שהמחשב שלי אינו נתון למתקפה של וירוס או תוכנת ריגול
- ג. להחליף סיסמת כניסה לתיבת הדואר האלקטרוני
- ד. למחוק את ההודעות ולהתנצל בפני החברים

25. קבלת בדוא"ל מכתב המזהיר אותך מווירוס חדש ומסוכן. מה תעשה?

- א. אבדוק עם זה אמתי ואעביר לכל הנמענים בעותק מוסתר
- ב. אמחק את ההודעה ולא אתייחס לכתוב
- ג. אעביר את ההודעה כמו שהיא לכל הנמענים
- ד. אגדיל את הכתב, אוסיף תמונה מפחידה ואעביר הלאה

26. קבלת לדוא"ל הודעה מחבר שמצורף אליה קובץ הפעלה (exe)

- א. אעביר הלאה לחברים אחרים
- ב. אסרוק את הקובץ עם תוכנת אנטי וירוס עדכנית
- ג. אבדוק אם אכן חברי שלך את המייל עם הקובץ
- ד. תשובות ב' וג' נכונות

27. מהו דואר זבל (Spam)?

- א. דואר שמזהם את המחשב – מין וירוס
- ב. דואר שעוסק באיכות הסביבה
- ג. דואר פרסומי – שיווק אגרסיבי
- ד. דואר שרץ ברשת

28. כיצד לפעול במקרה של קבלת דואר זבל spam? סמן נכון / לא נכון

נכון / לא נכון	א. מענה למשלוח דואר זבל מאשר לשולח שתיבת הדואר שלכם פעילה
נכון / לא נכון	ב. אם מקבלים דואר זבל ויש לחצן "יציאה מרשימת תפוצה" לא כדאי להשתמש בו זאת מלכודת.
נכון / לא נכון	ג. אם יש לחצן "יציאה מרשימת תפוצה" "unsubscribe" כדאי להשתמש בו. זה יפסיק את משלוח דואר הזבל שקבלתי.
נכון / לא נכון	ד. כשמגיע דואר מאדם לא מוכר כדאי תמיד לפתוח ולראות אולי זאת זכיה בפרס
נכון / לא נכון	ה. שולחי דואר זבל מנסים לעקוף סנני דואר וכותבים כותרות

	מבלבלות כמו " בהמשך לפגישתנו אתמול"
נכון / לא נכון	ו. כדאי לפתוח כתובת דואר נוספת ולהשתמש בה לרישום לאתרים.
נכון / לא נכון	ז. כדאי להשתמש לכל הדברים שקשורים באינטרנט רק בתיבת דואר אחת.
נכון / לא נכון	ח. ספקי דואר אלקטרוני מציעים סינון לדואר זבל spam
נכון / לא נכון	ט. לא כדאי להשתמש בסינון spam , אפשר להפסיד גם הודעות חשובות
נכון / לא נכון	י. אם קבלתי spam כדאי לדווח לספק הדואר.
נכון / לא נכון	יא. לפי החוק כל משלוח של דואר זבל מקנה לכם את הזכות לתבוע פיצוי מהשולח בסכום של עד 1,000 ₪ , ללא הוכחת נזק, בגין כל הודעת דואר זבל שנשלחה אליכם.

סכנות הונאה

29. מה כדאי לעשות כדי להימנע מהתקשרות עם פרופיל מזויף?

- לסמוך על האתרים, הם מבצעים בדיקות תקופתיות למצוא זיופים.
- לחפש את האדם במקומות אחרים על מנת להבטיח שהוא אכן קיים
- לשאול את האדם אם הוא אמתי או מזויף
- אין מה לדאוג, זה רק ברשת ולא בחיים האמתיים.

30. רשום שני סימנים לפרופיל מתחזה?

תשובות לדוגמא:

- רשימת חברים מצומצמת יחסית ומעט תמונות
- תגובות המשתמש לשיחות פרטיות או קבוצתיות עשויות להכיל קללות, דברי הסתה, השמצות או אלימות אחרת.
- ציר הזמן או היסטוריית הפעילות של המשתמש ניראית ריקה בשנים קודמות. פרופיל שנפתח בזמן האחרון.

31. רשום שני סימנים לפרופיל מזויף?

תשובות לדוגמא:

- תמונת הפרופיל נראית מקצועית ובאיכות גבוהה מהרגיל
- יש בפרופיל מעט פעילות עם משתמשים אחרים
- יש מעט מאוד נתונים אישיים
- מספר החברים מועט מאוד או גדול מאוד.
- מאגר קטן של תמונות /סרטונים
- תיוג יתר של תמונות

32. ענה נכון / לא נכון

נכון / לא נכון	א. פרופיל מתחזה הוא פרופיל של אדם שאינו קיים והוא משתמש בזהות בדויה.
נכון / לא נכון	ב. פרופיל מתחזה הוא פרופיל של אדם אחד שמתמש בשם של אדם אמיתי אחר ומבצע פעולות ברשת בשמו.
נכון / לא נכון	ג. פרופיל מזויף הוא פרופיל של אדם שאינו קיים והוא משתמש בזהות בדויה.
נכון / לא נכון	ד. פרופיל מזויף פרופיל של אדם אחד שמתמש בשם של אדם אמיתי אחר ומבצע פעולות ברשת בשמו.
נכון / לא נכון	ה. התחזות ברשת היא עבירה פלילית
נכון / לא נכון	ו. ניהול פרופיל מזויף ברשת היא עבירה פלילית
נכון / לא נכון	ז. הונאת פשינג היא הונאה שמטרתה לקבל את הפרטים האישיים שלכם ולהשתמש בהם לגניבה והתחזות
נכון / לא נכון	ח. הונאת פשינג היא וירוס בסגנון "סוס טרויאני" שמתלט על המחשב
נכון / לא נכון	ט. בהונאת פשינג לחיצה על קישור מצורף להודעה יוביל לאתר ש"מתחפש" לאתר מוכר ויש למלא בו פרטים
	י. אין סימנים מחשידים להונאת פשינג
נכון / לא נכון	יא. סימן מחשיד להונאת פשינג הוא התעקשות על מילוי פרטים אישיים ושליחתם בדוא"ל
נכון / לא נכון	יב. לפרופיל מתחזה יהיו בדרך כלל המון חברים
נכון / לא נכון	יג. פרופיל שנפתח בזמן האחרון ואין לו היסטוריה של פעילות יכול להיות פרופיל מתחזה
נכון / לא נכון	יד. רשימת חברים מצומצמת ומעט תמונות הם סימן מחשיד לפרופיל מתחזה
נכון / לא נכון	טו. אתרים מבצעים בדיקות תקופתיות לזיהוי פרופילים מתחזים
נכון / לא נכון	טז. כדי להמנע מהתקשרות עם פרופיל מזויף כדאי לחפש את האדם גם במקומות אחרים ולוודא שהוא אכן קיים
נכון / לא נכון	יז. תמונת הפרופיל הנראית מקצועית ובאיכות גבוהה מהרגיל היא סימן מחשיד לפרופיל מזויף
נכון / לא נכון	יח. כשיש מעט מאוד נתונים אישיים זה סימן מחשיד לפרופיל מזויף

33. הונאת פישניג היא הונאה שמטרתה להוציא מידע רגיש באמצעות מירמה והתחזות. הקף בעיגול את התשובות שמתאימות לסימנים המחשידים
- א. וירוס שמשתלט על המחשב ושולח הודעות לכל אנשי הקשר
 - ב. הודעת דואר שמבקשת למלא פרטים אישיים כאילו כדי להירשם להגרלה
 - ג. דואר זבל שיכול לסתום את תיבת הדואר
 - ד. הודעה מרשת חברתית על כך שמישהו מנסה לרמות אתכם.

34. הונאת פישניג היא הונאה שמטרתה להוציא מידע רגיש באמצעות מירמה והתחזות. הקף בעיגול את התשובות שמתאימות לסימנים המחשידים
- א. לחיצה על קישור מצורף להודעה יוביל לאתר ש"מתחפש" לאתר מוכר ויש למלא בו פרטים
 - ב. וירוס שמשתלט על המחשב ושולח הודעות לכל אנשי הקשר
 - ג. פרסומת שמנסה לתפוס אתכם לקנות במבצע
 - ד. הודעה במבקשת פרטים אישיים מסיבה שיקרית למשל: "סכום כסף גדול נמשך מחשבונכם ועליכם להזדהות כדי שנוכל לטפל בבעיה
 - ה. הודעה של ספק הדואר שאפשר לדווח עליה בסרגל
 - ו. הודעה מרשת חברתית על כך שמישהו מנסה לרמות אתכם.

בריונות ברשת

35. האם בריונות ברשת היא עבירה פלילית? הקף את התשובה הנכונה ביותר
- א. לא, זה עולם וירטואלי.
 - ב. לא, זה תופעה חברתית
 - ג. כן, במקרה של איום, התחזות, לשון הרע
 - ד. כן, ולכן חייבים תמיד לפרסם רק פרטים אמתיים

36. אם עשיתי LIKE לפוסט שאיים על ילד מהכיתה, האם זו אחריות?
- א. האחריות רק על היוזם
 - ב. האחריות על כל השותפים (אלה שעושים לייק)
 - ג. האחריות על מנהל הפייסבוק
 - ד. זה אינטרנט, לאף אחד אין אחריות

37. קבלתי תמונה המציגה משהו שאני מכיר בצורה מעליבה
- א. אעביר את התמונה לכולם
 - ב. לא אשלח ואבקש מכל המכותבים לא להפיץ את התמונה
 - ג. אשלח רק לחבר הכי טוב
 - ד. אוסיף עוד פרט מצחיק ואשלח

38. משהו שאינך מכיר איים עליך בצ'ט. מה עליך לעשות?
- א. לספר למבוגר (הורה, מדריך, מורה)
 - ב. לא להגיב
 - ג. לצאת מהצ'ט
 - ד. תשובות א' ו ג' נכונות

39. הבא שלוש דוגמאות לבריונות מקוונת?

תשובות לדוגמא:

היא יכולה להופיע בכמה וכמה צורות ובכל אחת מהמדיות הדיגיטליות הקיימות, למשל:

- התלהמות- דיבור בשפה קשה ובוטה.
- הטרדה- פניה חוזרת וטורדנית לאדם מסוים, למרות שביקש להפסיק.
- השמצה- או הוצאת לשון הרע.
- התחזות- נטילת זהות של אדם אחר והפצת תכנים או פעילות בשמו.
- חרם- החרמת יחיד או קבוצה ע"י קבוצה אחרת.
- הולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי.
- הפצת תמונות- הפצת תמונה פרטית ללא הסכמה במטרה לפגוע.
- טוקבקים פוגעניים- השארת תגובות בעלות תוכן פוגעני.
- הדרת חברים- מניעה מאדם להשתתף בקבוצה, ארגון חרם נגד אדם כדי לפגוע בו.
- פגיעה בפרטיות- פרסום פרטים אישיים על אדם, חדירה ו/או פריצה למרחבים האישיים של האדם.

40. הבא שתי דוגמאות מה ניתן לעשות ברשתות החברתיות ביחס לבריונות

תשובות לדוגמא:

- לדווח על תכנים פוגעניים או לא ראויים. רצוי שהרבה ידווחו יחד כך הטיפול יהיה מהיר יותר
- לחסום מטרידים כך שלא יוכלו לפנות אלינו יותר
- קו התמיכה לפגיעות והטרדות ברשת – איגוד האינטרנט הישראלי
- המנהל למדע וטכנולוגיה, משרד החינוך – דיווח על אירוע חריג ברשת

גלישה בטוחה ופרטיות

41. הורדתי לטלפון החכם שלי אפליקציה חדשה, אך לא קראתי את תנאי הרישיון. אילו סוגים של הרשאות יכול להיות שאישרתי לה? הקף את התשובה הנכונה ביותר

- א. גישה למיקום המדויק שלי
- ב. גישה לרשימת כל אנשי הקשר שלי ושידורם לשרתי החברה
- ג. גישה לאלבום התמונות שלי
- ד. הרשאה לשליחת הודעות טקסט עבורי
- ה. כל התשובות נכונות.

42. כשחבר לצ'ט מבקש ממני את מספר הטלפון שלי

- א. אתן לו את הטלפון של הבית
- ב. אבקש את מספר הטלפון שלו
- ג. לא אמסור כל פרט מזהה
- ד. לא אגלוש יותר באינטרנט

43. איזה מידע אישי מותר לכתוב ברשת?

- א. מספר טלפון
- ב. שם בית הספר
- ג. כתובת הבית
- ד. השחקן האהוב עליכם

44. בקשו ממני לשלוח תמונה שלי לפורום

- א. אשלח תמונה של חבר/ה שלי
- ב. אשלח את התמונה הכי מוצלחת שלי
- ג. אשלח תמונה המסמלת אותי
- ד. לא אכנס יותר לפורום הזה

45. חיפשתי ומצאתי עבודת חקר באינטרנט בגיאוגרפיה

- א. אמסור את הכתובת שלי כדי שישלחו לי את העבודה
- ב. אתן את כתובת הפייסבוק שלי
- ג. אפתח דוא"ל מיוחד לקבלת העבודה ואותו אפרסם
- ד. אבקש לשלוח את העבודה לדוא"ל שלי

46. עליך לבחור סיסמא לתא הדוא"ל שלך. מה הסיסמא הכי מוצלחת?

- א. רצף שיהיה לי קל לזכור כמו 1234
- ב. תאריך יום ההולדת שלי
- ג. משהו שאף אחד לא יוכל לנחש אך אני אצליח לזכור כמו השם של הכלב שלי
- ד. שמי המלא – שם ושם משפחה

47. גילי היא נערה בת 17 הגרה בנתניה. איזה מהכינויים הבאים יהיה הכי בטוח בשבילה?

- א. גילי 17
- ב. נערה מנתניה
- ג. בוב ספוג
- ד. נערונת 99

48. כדי להשתתף בפורום או בצ'ט עליך להיכנס עם שם. באיזה שם תבחר?

- א. עם השם האמיתי שלי
- ב. עם כינוי חיבה שאבחר
- ג. עם שם פרובוקטיבי כמו "הלוהטת" / המענג
- ד. אתן שם אמיתי של חבר

49. חבר וירטואלי שאני בקשר איתו די הרבה זמן ביקש להיפגש איתי

- א. אשמח להיפגש איתו
- ב. אבקש ממבוגר שיבוא איתי
- ג. אשלח חבר/ה לבדוק את השטח
- ד. אבקש שיספר לי יותר על עצמו

50. מדוע צריך להיזהר יותר מפני חברים שפוגשים ברשת, לעומת חברים שפוגשים בבית הספר או בחוג או בשכונה?

- א. כי מרבית הגולשים באינטרנט אינם אמינים כמו האנשים במציאות
- ב. כי חברויות שמתחילות ברשת אינן חברויות אמיתיות
- ג. כי קשה יותר לדעת באינטרנט אם האדם הוא באמת מי שהוא אומר שהוא
- ד. כי לאתרים יש חוקים נוקשים מאוד בנוגע לחברויות ברשת.

51. איזו מילה מתארת באופן המדויק ביותר את הדרך שבה צריך לנהוג כלפי חבר חדש שפגשת ברשת?

- א. בעצבנות
- ב. בזהירות
- ג. ברמאות
- ד. בכנות

52. כיצד יש להתנהג עם מצלמת רשת

- א. להשאיר אותה פתוחה כל הזמן כדי שלא תתקלקל
- ב. לא צריך לעשות כלום, המצלמה מתנתקת מעצמה
- ג. סוף סוף אוכל להציג את עצמי בצ'טים שאני נכנס אליהם
- ד. אשתמש במצלמה רק עם אנשים שאני מכיר

53. רשום שלושה כללים לשמירה על הפרטיות במכשיר הטלפון החכם שלכם

תשובות לדוגמא:

- דאגו שהמכשיר תמיד יהיה אתכם
- התקינו נעילה עם סיסמא מורכבת
- הורידו אפליקציות רק מאתרים מוכרים
- לפני ההורדה בדקו את רישיון האפליקציה ואת המלצות הגולשים
- מחקו הודעות טקסט או דוא"ל שמכילות מידע אישי
- כשאתם גולשים ברשת אלחוטית וודאו כי היא מאובטחת
- הימנעו מכניסה לחשבון הבנק שלכם או אתר קניות בעת גלישה ברשת אלחוטית שאינה מאובטחת
- הימנעו מפתחת הודעות טקסט מגורמים לא מוכרים
- הימנעו מללחוץ על קישורים שאינם יודעים לאן הם מובילים

- הקפידו שהתקן ה Bluetooth כבוי כשאינכם משתמשים בו. בקשו ואשרו בקשות התחברות רק מאנשים ורכיבים מוכרים.
 - כבו את ה GPS המובנה במכשיר כשאינכם משתמשים באפליקציה מבוססת מיקום
 - התקינו אפליקציית אנטי וירוס ודאגו שתהיה מעודכנת
 - עקבו אחרי חשבון הטלפון ובדקו שאין שימוש חריג בחבילת הגלישה, בהודעות טקסט או בשיחות הנכנסות והיוצאות
 - בעת שדרוג או החלפת מכשיר, דאגו למחוק את כל המידע האישי מהמכשיר ובצעו שחזור הגדרות יצרן
 - בצעו באופן שוטף עדכוני גרסה למערכת ההפעלה, כדי ליהנות מעדכוני האבטחה האחרונים.
 - פגיעה פלילית – תחנת המשטרה הקרובה או 100
-

קניות בטוחה אינטרנט

54. האתרים www.ret.co.il, www.zap.co.il, www.kama.co.il הם אתרים המאפשרים: הקף את התשובה הנכונה ביותר
- לקנות בזול ברשת
 - להשוות מחירים בין חנויות שונות ברשת
 - לזהות חנויות שהקניה בהן בטוחה ברשת
 - למצוא פרטים של חנויות (שעות פתיחה, כתובת, טלפון)

55. כיצד אפשר לדעת האם הקניה באתר מאובטחת? ענה נכון / לא נכון

נכון / לא נכון	א. יש מפתח שלם או מנעול תליה בסרגל התחתון של המסך
נכון / לא נכון	ב. הכתובת של האתר מתחילה https://www .
נכון / לא נכון	ג. בטופס מילוי הפרטים מבקשים גם את מספר כרטיס האשראי ואת המספר הנוסף שבגב הכרטיס
נכון / לא נכון	ד. באתר כתוב כי הקניה מאובטחת
נכון / לא נכון	ה. האתר מסתיים באותיות: org.il
נכון / לא נכון	ו. רק באתרים שהסיומת שלהם היא Gov.il הקניה מאובטחת
נכון / לא נכון	ז. בכניסה לאתר מאובטח תתקבל הודעת - SSL Secure Sockets Layer
נכון / לא נכון	ח. רצוי לשמור ולהדפיס את העמוד עם פרטי ההזמנה והאישור
נכון / לא נכון	ט. רצוי לאמת את נתוני העסקה מול המשווק הטלפוני לאחר ביצוע העסקה

56. למי ניתן לפנות במקרה של הונאה צרכנית ברשת? הקף את התשובה הנכונה ביותר
- אין למי לפנות, באינטרנט הכל יכול לקרות
 - לפנות לרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן
 - לפנות לאמצעי התקשורת
 - לפנות לבנק ולבטל את העסקה

57. למי ניתן לפנות במקרה של הונאה צרכנית ברשת? הקף את התשובה הנכונה ביותר
- לאמצעי התקשורת, לרדיו ולטלוויזיה
 - לכל החברים ברשתות החברתיות
 - לשלוח פניה מפורטת דרך המועצה הישראלית לצרכנות
 - אין למי לפנות, אי אפשר להגיע לרמאים באינטרנט

58. כיצד ניתן להקטין את הסיכויים להונאה צרכנית ברשת? רשום שלוש המלצות

תשובות לדוגמא:

- לעולם, אין למסור לאדם שאינכם מכירים את פרטי חשבון האשראי שלכם!
- בדקו האם האתר אמין- לפני שרוכשים מוצר מסוים מאתר באינטרנט בדקו האם הוא קיבל ביקורות טובות מקונים נוספים.

- ודאו כי האתר מאובטח:
 - ✓ כתובתו של אתר מאובטח תתחיל באותיות https ותלווה בתמונה של מנעול.
 - ✓ בכניסה לאזור מאובטח באתר תתקבל הודעת.(SSL Secure Sockets Layer
- אמתו את נתוני העיסקה אל מול המשווק טלפונית לאחר ביצוע העיסקה.
- תעדו עסקאות שערכתם באינטרנט – רצוי לתעד את התקשורת הוירטואלית מול האתר. הדפיסו את העמוד עם פרטי ההזמנה והאישור.

חשודים בעבירות מין הופתעו: הילדה - שוטר

במשך חודשים הפלילה סוכנת משטרתית 15 חשודים בני 20-60 בעבירות מין ברשת. במשטרה ציינו כי צפויים מעצרים נוספים

15 גברים בני 20-60 נעצרו היום (ב') על-ידי שוטרי מרחב איילון בחשד לעבירות מין ברשת. המעצרים התאפשרו בעקבות פעילות של סוכנת משטרתית שהתחזתה לילדה בת 13 בצ'אטים באינטרנט במהלך החודשים האחרונים.

הסוכנת, המשרתת כשוטרת במרחב איילון, ניהלה קשר עם החשודים בצ'אט ובכמה מקרים אף עברה עמם לשיחות טלפון ושיחות וידאו שהוקלטו. תוכן השיחות היה בעל אופי מיני בוטה. בעצורים גם קצין המשרת בגולני. חוקרי המשטרה הגיעו לעצור אותו בבסיסו לאחר שעלה חשד כי התכתבויות נעשו מהטלפון הנייד שלו. הקצין מכחיש כל קשר למקרה ואמר לחוקרי המשטרה כי ייתכן שאחד החיילים סביבו עשה שימוש במכשירו האישי.

חוקרי המרחב, בהובלת רב-פקד עדי ברקוביץ', אספו את הריאיונות והגיעו לעצור את החשודים בכל רחבי הארץ בסיוע כוחות משטרה נוספים. בנוסף, הוחרמו מחשבים וטלפונים סלולריים של החשודים. מחר יובאו החשודים לדין בהארכת מעצרים בבית משפט השלום בתל אביב. במשטרה ציינו כי צפויים מעצרים נוספים.

מפקד מרחב איילון, ניצב-משנה נתן בוזנה, אמר: אנו פועלים ונלחמים בתופעה ולו רק מתוך ידיעה ברורה כי מדובר בקורבנות קטינים ובשל הקלות הבלתי נסבלת שבה מבוצעות העבירות ברשת שמייצרת סכנה של ממש, שאליה חשופים הקטינים"

נצ"מ בוזנה קרא להורים לגלות מעורבות רבה יותר ולהדריך את ילדיהם בדבר התנהלות נאותה ברשת. "ככל שיירבו פעולות ההסברה, כך תקטן הפגיעה באותם ילדים. המסר חייב להיות חד וברור כי גם עבירות המתבצעות במחשכים, מתגלות וזאת הודות לאמצעים טכנולוגיים מתוחכמים שמפעילה משטרת ישראל".

עובד מתוך הכתבה של נועם (דבול) דביר שפורסמה ב 20.7.15 באתר ynet

קרא את הכתבה וענה על הסעיפים א-ב שאחריה

א. מהי התופעה המתוארת בקטע? הסבר והבא עוד דוגמא לתופעה

תשובה לדוגמא: התופעה היא בריונות ברשת. עבירות מין והולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי, במקרה הזה של פדופילים המוליכים שולל קטינים.

תופעת הבריונות ברשת יכולה להופיע בכמה וכמה צורות ובכל אחת מהמדיות הדיגיטליות הקיימות, למשל:

- התלהמות- דיבור בשפה קשה ובוטה.
- הטרדה- פניה חוזרת וטורדנית לאדם מסוים, למרות שביקש להפסיק.
- השמצה- או הוצאת לשון הרע.
- התחזות- נטילת זהות של אדם אחר והפצת תכנים או פעילות בשמו.
- חרם- החרמת יחיד או קבוצה ע"י קבוצה אחרת.
- הולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי.
- הפצת תמונות- הפצת תמונה פרטית ללא הסכמה במטרה לפגוע.
- טוקבקים פוגעניים- השארת תגובות בעלות תוכן פוגעני.
- הדרת חברים- מניעה מאדם להשתתף בקבוצה, ארגון חרם נגד אדם כדי לפגוע בו.
- פגיעה בפרטיות- פרסום פרטים אישיים על אדם, חדירה ו/או פריצה למרחבים האישיים של האדם.

ב. תאר מה מציעים בכתבה כדי להתמודד עם התופעה. ציין עוד שני דברים שניתן לעשות כדי להתמודד עם תופעה זו.

תשובה לדוגמא:

- בכתבה מציעים: פיקוח ומעורבות הורים על הפעילות של ילדיהם ברשתות החברתיות
 - לערוך פעולות הסברה על הסכנות ברשתות החברתיות
- דברים נוספים שניתן לעשות:
- לדווח על תכנים פוגעניים או לא ראויים. רצוי שהרבה ידווחו יחד כך הטיפול יהיה מהיר יותר
 - לחסום מטרידים כך שלא יוכלו לפנות אלינו יותר
 - קו התמיכה לפגיעות והטרדות ברשת – איגוד האינטרנט הישראלי
 - המנהל למדע וטכנולוגיה, משרד החינוך – דיווח על אירוע חריג ברשת
 - פגיעה פלילית – תחנת המשטרה הקרובה או 100

חשודים בעבירות מין הופתעו: הילדה - שוטר

במשך חודשים הפלילה סוכנת משטרתית 15 חשודים בני 20-60 בעבירות מין ברשת. במשטרה ציינו כי צפויים מעצרים נוספים

15 גברים בני 20-60 נעצרו היום (ב') על-ידי שוטרי מרחב איילון בחשד לעבירות מין ברשת. המעצרים התאפשרו בעקבות פעילות של סוכנת משטרתית שהתחזתה לילדה בת 13 בצ'אטים באינטרנט במהלך החודשים האחרונים.

הסוכנת, המשרתת כשוטרת במרחב איילון, ניהלה קשר עם החשודים בצ'אט ובכמה מקרים אף עברה עמם לשיחות טלפון ושיחות וידאו שהוקלטו. תוכן השיחות היה בעל אופי מיני בוטה. בעצורים גם קצין המשרת בגולני. חוקרי המשטרה הגיעו לעצור אותו בבסיסו לאחר שעלה חשד כי התכתבויות נעשו מהטלפון הנייד שלו. הקצין מכחיש כל קשר למקרה ואמר לחוקרי המשטרה כי ייתכן שאחד החיילים סביבו עשה שימוש במכשירו האישי.

חוקרי המרחב, בהובלת רב-פקד עדי ברקוביץ', אספו את הריאיונות והגיעו לעצור את החשודים בכל רחבי הארץ בסיוע כוחות משטרה נוספים. בנוסף, הוחרמו מחשבים וטלפונים סלולריים של החשודים. מחר יובאו החשודים לדין בהארכת מעצרים בבית משפט השלום בתל אביב. במשטרה ציינו כי צפויים מעצרים נוספים.

מפקד מרחב איילון, ניצב-משנה נתן בוזנה, אמר: אנו פועלים ונלחמים בתופעה ולו רק מתוך ידיעה ברורה כי מדובר בקורבנות קטינים ובשל הקלות הבלתי נסבלת שבה מבוצעות העבירות ברשת שמייצרת סכנה של ממש, שאליה חשופים הקטינים"

נצ"מ בוזנה קרא להורים לגלות מעורבות רבה יותר ולהדריך את ילדיהם בדבר התנהלות נאותה ברשת. "ככל שירבו פעולות ההסברה, כך תקטן הפגיעה באותם ילדים. המסר חייב להיות חד וברור כי גם עבירות המתבצעות במחשכים, מתגלות וזאת הודות לאמצעים טכנולוגיים מתוחכמים שמפעילה משטרת ישראל".

עובד מתוך הכתבה של נועם (דבול) דביר שפורסמה ב 20.7.15 באתר ynet

תשובה: התופעה האי בריונות ברשת. הפצת תמונות פרטיות ללא הסכמה במטרה לפגוע. היא יכולה להופיע בכמה וכמה צורות ובכל אחת מהמדיות הדיגיטליות הקיימות, למשל:

- התלהמות- דיבור בשפה קשה ובוטה.
- הטרדה- פניה חוזרת וטורדנית לאדם מסוים, למרות שביקש להפסיק.
- השמצה- או הוצאת לשון הרע.
- התחזות- נטילת זהות של אדם אחר והפצת תכנים או פעילות בשמו.
- חרם- החרמת יחיד או קבוצה ע"י קבוצה אחרת.
- הולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי.
- הפצת תמונות- הפצת תמונה פרטית ללא הסכמה במטרה לפגוע.
- טוקבקים פוגעניים- השארת תגובות בעלות תוכן פוגעני.
- הדרת חברים- מניעה מאדם להשתתף בקבוצה, ארגון חרם נגד אדם כדי לפגוע בו.
- פגיעה בפרטיות- פרסום פרטים אישיים על אדם, חדירה ו/או פריצה למרחבים האישיים של האדם.

א. תאר מה עשתה הצעירה כדי להתמודד עם התופעה. ציין עוד שני דברים שניתן לעשות כדי להתמודד עם תופעה זו.

תשובות לדוגמא:

- לדווח על תכנים פוגעניים או לא ראויים. רצוי שהרבה ידווחו יחד כך הטיפול יהיה מהיר יותר
- לחסום מטרידים כך שלא יוכלו לפנות אלינו יותר
- קו התמיכה לפגיעות והטרדות ברשת – איגוד האינטרנט הישראלי

- המנהל למדע וטכנולוגיה, משרד החינוך – דיווח על אירוע חריג ברשת
- פגיעה פלילית – תחנת המשטרה הקרובה או 100
- ללמד את הסכנות הקיימות ברשתות החברתיות

הטרולים הסדיסטים ברשת: קווים לדמותם

טרולים הם הגרסה הקיצונית ביותר של טוקבקיסטים מרושעים; לא מדובר בסתם טוקבקיסטים גסי רוח, שגולשים מהר מדי לגידופים ולהצקות, אלא באנשים שבאים לעשות בלאגן

כבר תקופה ממושכת שמתנהל דיון על המרחב המקוון (רשתות חברתיות, מקומות מפגש באינטרנט) כמקום המאפשר התנהגות חסרת גבולות, כללים או מוסר. בעולם זה כל אחד יכול לעשות כרצונו, להיות מי שבא לו, לפרסם כל רעיון שעולה בראשו ולהתבטא באיזה אופן שהוא מרגיש לנכון.

במקום שבו אין כללים מוגדרים היטב, אנשים מתנהגים על פי אמות המידה האישיות שלהם. ולא לכולנו אותם אמות מידה.....

.....לתופעה זה ניתן שם – Internet Troll, הכוונה היא להתבטאות בריונית, תוקפנית שכל מטרתה היא לפגוע בדיון או באדם אחר, לעורר מחלוקות בקרב קהילות אונליין ולנסות להסב את תשומת הלב מהדיון אל הטרול, כאשר לרוב אין מאחוריה שום תכלית עניינית. מטרתן היחידה של תגובות אלה היא לגרום לתחושה רעה לאחר או להפריע לדיון. הטרולים ישקרו, יגזימו, יתבטאו בצורה פרובוקטיבית ולרוב יצליחו למשוך אחרים להגיב אליהם. הטרולים מפרסמים מסרים מתסיסים או לא קשורים בקהילה אינטרנטית כמו פורום, צ'ט או בלוג, בכוונה להרגיז את הקוראים ולגרום להם להגיב באופן רגשי.....

.....אנשים אומרים ועושים ברשת דברים שלא היו אומרים או עושים בעולם ה"פנים-אל-פנים" שלהם. חוקרים מכנים זאת "אפקט הסרת העכבות". באינטרנט ניתן להביא לידי ביטוי את היצרים החבויים שלנו בלי לתת על כך את הדעת. כתוצאה מכך, היצרים החבויים שלנו שנמצאים בשליטה בעולם האמיתי נותנים לעצמם דרור.

כתוצאה מכך שהאינטרנט מאפשר אינטראקציה אנונימית, הוא גם משיל מאיתנו את האחריות להתבטאויות שלנו. באינטרנט האחר לא נתפס על ידינו כאדם ולכן יש כאלו המרשים לעצמם להתנהג בחוסר רגישות לצרכיו.

ד"ר לירז מרגלית, בעלת Phd בפסיכולוגיה. חוקרת חווית משתמש בחברת [ClickTale](#) – המפתחת טכנולוגיה לניתוח התנהגות גולשים באתרי אינטרנט

א. מהי התופעה המתוארת בקטע? הסבר והבא עוד דוגמא לתופעה

תשובה לדוגמא: התופעה היא בריונות ברשת. התלהמות – דיבור בשפה קשה ובוטה וטוקבקים פוגעניים. תופעת הבריונות ברשת יכולה להופיע בכמה וכמה צורות ובכל אחת מהמדיות הדיגיטליות הקיימות, למשל:

- התלהמות- דיבור בשפה קשה ובוטה.
- הטרדה- פניה חוזרת וטורדנית לאדם מסוים, למרות שביקש להפסיק.
- השמצה- או הוצאת לשון הרע.
- התחזות- נטילת זהות של אדם אחר והפצת תכנים או פעילות בשמו.
- חרם- החרמת יחיד או קבוצה ע"י קבוצה אחרת.

- הולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי.
- הפצת תמונות- הפצת תמונה פרטית ללא הסכמה במטרה לפגוע.
- טוקבקים פוגעניים- השארת תגובות בעלות תוכן פוגעני.
- הדרת חברים- מניעה מאדם להשתתף בקבוצה, ארגון חרם נגד אדם כדי לפגוע בו.
- פגיעה בפרטיות- פרסום פרטים אישיים על אדם, חדירה ו/או פריצה למרחבים האישיים של האדם.

ב. לפי הכתבה, מהם הגורמים לתופעה? ציין שני גורמים.
 תשובות לדוגמא: הגורמים לתופעה הם: האפשרות להיות אנונימי ברשת, היעדר כללים וחוקים ברורים, החופש לכתוב ולעשות כל מה שרוצים, העובדה שלא רואים אדם מולנו.

ג. הצע שלושה כללי נטיקה – כללי התנהגות לשימוש נכון, בטוח ואדיב ברשתות החברתיות

תשובה לדוגמא:

- לזכור שיש משהו שקורא את התגובות ולהגיב באיפוק ובנימוס, שפה נעימה
- לסלוח לטעויות של אחרים
- לא להעליב
- לשלוח הודעות קצרות, ברורות וללא שגיאות
- להשתמש באותו שם משתמש.
- לא להשתמש בשם של מישהו אחר
- לזכור שאותיות גדולות באנגלית, סימני קריאה, הבלטות והדגשות נחשבות כצעקות.
- בחדרי צ'ט – להישאר קשורים לנושא, לא להפסיק משתתפים אחרים
- להתעלם או להתנתק ממשהו פוגעני ולא ליפול למלכודת שלו
- לא נשארים אדישים – תגידו די כשמישהו בקבוצה פוגע באחר (כי היום זה הוא ומחר זה את/ה), ודווחו לקו הפתוח שלנו או למבוגר שאתם סומכים עליו.
- לא מדירים – תחליטו שלא מדירים. נקודה. כי כמו בכלל הקודם – היום זה הוא ומחר זה את/ה...
- לא מעלים תמונות מביכות – לא של עצמכם ולא של אחרים. זה נשאר שם לתמיד.
- שמרו על הפרטיות שלכם – לא מפרסמים מידע אישי בלי להתייעץ עם ההורים / בלי לבדוק היטב, כי לא יודעים לאן הוא יתגלגל.

הונה רוכשי סמארטפונים ברשת – ונשלח לכלא

יקיר גבסו פרסם מודעות למכירת סלולרים, והזדהה כחנות בשם "מדיה פון". הלקוחות שילמו, אבל לא קיבלו מכשירים. גזר הדין: 23 חודשי מאסר

רצו לרכוש סמארטפונים בזול – ונפלו קורבן לתרגיל עוקץ ברשת: יקיר גבסו, בן 22 בעל עבר פלילי בתחום ההונאה, הורשע בכך שהונה עשרות גולשים באמצעות פרסומים כוזבים על מכירת מכשירים ניידים. בית משפט השלום בירושלים גזר עליו לאחרונה 23 חודשי מאסר בפועל.

לפי כתב האישום שהוגש נגדו, בין החודשים מרס למאי 2014 פרסם גבסו ברשת מודעות שבהן הזדהה כחנות אינטרנטית בשם "מדיה פון" והציע טלפונים ניידים למכירה במחירים אטרקטיביים. הוא הציע לגולשים מבצע לזמן מוגבל של מכירת טלפונים ניידים מקוריים של חברות "אפל" ו"סאמסונג", שיספקו לקונים תוך 24 שעות ממועד התשלום.

גבסו ציין במודעות את מספר הטלפון האישי שלו, וכאשר התקשרו אליו נהג להזדהות בתור נציג החנות, והורה למתעניינים ברכישה לבצע העברה בנקאית אל חשבונו. לאחר שהכסף הועבר אליו הוא החל להתחמק מהקונים, ובחלק מהמקרים יצר מצג שווא שלפיו המכשירים בדרכם אליהם עם שליח.

כמה קונים שהבינו שנפלו קורבן להונאה והזהירו את גבסו שיפנו למשטרה, קיבלו ממנו מכשירים מזויפים שהתקלקלו בחלוף ימים ספורים. תלונה שהגיש אחד מהם למשטרה היא שהובילה לחקירה, שבסופה הוגש כתב האישום שייחס לגבסו עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ומסירת מידע כוזב לפי חוק המחשבים.

עובד מתוך הכתבה של עו"ד משה בורנשטיין שפורסמה ב 28.5.15 באתר ynet

א. מהי התופעה המתארת בקטע? כיצד ניתן להקטין את הסיכויים להיפגע מתופעה זו? רשום שלוש המלצות

תשובות לדוגמא:

- לעולם, אין למסור לאדם שאינכם מכירים את פרטי חשבון האשראי שלכם!
- בדקו האם האתר אמין- לפני שרוכשים מוצר מסוים מאתר באינטרנט בדקו האם הוא קיבל ביקורות טובות מקונים נוספים.
- ודאו כי האתר מאובטח:
 - ✓ כתובתו של אתר מאובטח תתחיל באותיות https ותלווה בתמונה של מנעול.
 - ✓ בכניסה לאזור מאובטח באתר תתקבל הודעת (Secure Sockets Layer) SSL
- אמתו את נתוני העיסקה אל מול המשווק טלפונית לאחר ביצוע העיסקה
- רצוי לשמור ולהדפיס את העמוד עם פרטי ההזמנה והאישור

ב. למי ניתן לפנות במקרה שנפגעת מהתופעה המתוארת בקטע?

לרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן, לשלוח פניה מפורטת דרך המועצה הישראלית לצרכנות, למשטרה

18 שנות מאסר למפעיל אתר "פורנו נקמה"

קווין בולארט מסן דייגו נשפט ל-18 שנות מאסר בעקבות הפעלת אתר "פורנו נקמה" וסחיטת הקורבנות בתמורה להסרת תמונותיהן

התובע הכללי של קליפורניה הודיע כי תושב סן דייגו נשפט ל-18 שנות מאסר בעקבות הפעלת אתר "[פורנו נקמה](#)" וסחיטת הקורבנות בתמורה להסרת תמונותיהן. באתר היו כ-10,000 תמונות עירום.

אתר "פורנו נקמה" מכונה כך מכיוון שחלק מהתמונות שמתפרסמות בו נשלחות על ידי בני זוג לשעבר שרוצים, לשיטתם, "לנקום" על הפרדה.

התובע אמר אתמול (ו') כי מעשיו של קווין בולארט, בן 28, מראים את חומרת המעשים שניתן לנצל איתם אנשים ברשת האינטרנט.

בפברואר האחרון הורשע בולארט בבית המשפט בהפעלת האתר <http://ugotposted.com> (האתר כמובן נסגר) ובפעולה של גניבת זהות. באתר היו מפרסמים אנשים תמונות עירום של בני זוג לשעבר עם פרטים רבים על הנשים שתמונותיהן הועלו. בולארט דרש כספים בתמורה להסרת התמונות. על פי התביעה הוא שלשל לכיסו סכום של 30 אלף דולר על סחיטות.

דווח כי בין הקורבנות ישנן נשים נשואות ונשות חינוך. פרסום התמונות עלה לחלקן באובדן מקום העבודה, משבר בחיי הזוגיות ואשה אחת אף ניסתה לשים קץ לחייה.

עובד מכתבה שפורסמה במדור דיגיטל בתאריך 4.4.15 באתר ynet

א. מהי התופעה המתוארת בקטע? הסבר והבא עוד שתי דוגמאות לתופעה

תשובה: התופעה היא בריונות ברשת. הפצת תמונות פרטיות ללא הסכמה במטרה לפגוע. היא יכולה להופיע בכמה וכמה צורות ובכל אחת מהמדיות הדיגיטליות הקיימות, למשל:

- התלהמות- דיבור בשפה קשה ובוטה.
- הטרדה- פניה חוזרת וטורדנית לאדם מסוים, למרות שביקש להפסיק.
- השמצה- או הוצאת לשון הרע.
- התחזות- נטילת זהות של אדם אחר והפצת תכנים או פעילות בשמו.
- חרם- החרמת יחיד או קבוצה ע"י קבוצה אחרת.
- הולכת שולל- גרימה לאדם להיחשף או למסור דבר מה מבלי לדעת למי.
- הפצת תמונות- הפצת תמונה פרטית ללא הסכמה במטרה לפגוע.
- טוקבקים פוגעניים- השארת תגובות בעלות תוכן פוגעני.
- הדרת חברים- מניעה מאדם להשתתף בקבוצה, ארגון חרם נגד אדם כדי לפגוע בו.
- פגיעה בפרטיות- פרסום פרטים אישיים על אדם, חדירה ו/או פריצה למרחבים האישיים של האדם.

ב. תאר שני דברים שניתן לעשות כדי להתמודד עם תופעה זו.

תשובות לדוגמא:

- לדווח על תכנים פוגעניים או לא ראויים. רצוי שהרבה ידווחו יחד כך הטיפול יהיה מהיר יותר
- לחסום מטרידים כך שלא יוכלו לפנות אלינו יותר
- קו התמיכה לפגיעות והטרדות ברשת – איגוד האינטרנט הישראלי
- המנהל למדע וטכנולוגיה, משרד החינוך – דיווח על אירוע חריג ברשת
- גגיעה פלילית – תחנת המשטרה הקרובה או 100
- ללמד את הסכנות הקיימות ברשתות החברתיות

65. ניתוח מיקרה

רשם האינטרנט העולמי: פרצו אלינו

ICANN, הארגון שאחראי על רישומי כתובות אינטרנט בעולם מודיע: אנחנו חוקרים פריצה שנעשתה אלינו

הארגון בשם ICANN, שאחראי בין השאר, על הפיקוח והרישום של שמות המתחם הראשיים באינטרנט (סיומות כמו com, il, net וכו'), הודיע כי [התבצעה פריצה למחשבי הארגון](#) על ידי האקרים, כשהפורצים מצליחים להשיג גישה חלקית למידע ממחשבי הארגון, ובעיקר לפרטים אישיים של עובדי הארגון.

לפי הודעת הארגון, הפריצה התבצעה בסוף חודש נובמבר האחרון, האקרים שלחו מיילים לכתובות דואר אלקטרוני של עובדים בארגון, שבהם הופיעו קישורים לאתרים מתחזים, שבהם נדרשו עובדי הארגון להזין את הפרטים שלהם. באמצעות המידע שנאסף מהזנת הנתונים הללו על ידי העובדים, הצליחו האקרים להשיג גישה לתיבות הדואר האלקטרוני של העובדים הללו.

עם הפרטים הללו, האקרים הצליחו להשיג גישה למספר מערכות בתוך ה-ICANN, ביניהן מערכת שנותנת גישה לגורמים מוסמכים לקבצים של שמות מתחם ברמה העליונה ביותר שקיימת ברשת האינטרנט. כלומר פנקס שמתאים את כתובת האינטרנט שמקלידים לכתובת ה-IP שבה נמצאים השרתים שמכילים את המידע.

מערכות נוספות שנפגעו הן דף הוויקי של הוועדה הממשלתית המייעצת לארגון, פורטל whois, שמספק מידע על הבעלים של שמות מתחם ברחבי העולם והבלוג של הארגון.

בהודעת דואר אלקטרוני ששלחו מה ICANN לכלל משתמשי המערכת הם הודיעו כי "התוקפים השיגו גישה ניהולית לכל הקבצים במערכת וייתכן כי המידע כבר הורד על ידי התוקף. מידע זה עשוי לכלול את שמך, כתובת הדואר שלך, כתובת דואר אלקטרוני, מספרי פקס וטלפון, שם המשתמש והסיסמה שלך".

עובד מתוך כתבה של שוני מרדכי שפורסמה בתאריך ה-18.12.14 באתר ynet

א. מהו שם התופעה המתוארת בקטע? ומה המטרה של מי שמבצע אותה?

תשובה: הונאת פשינג phishing. מטרתה לרמות משתמשים תמימים כדי לקבל מהם פרטים אישיים שישמשו לגניבת זהות.

ב. ציין שני סימנים מחשידים לתופעה זו?

- גוף רשמי (בנק, חברת כרטיסי אשראי, מקום עבודה וכדומה) מבקשים פרטים אישיים בהודעת דואר אלקטרוני. זה חייב להדליק נורה אדומה !!! גופים רשמיים לא פועלים בדרך זו.

- אם יש אזהרות חמורות לגבי אי מילוי הפרטים האישיים
- הודעת דואר שמבקשת פרטים אישיים מסיבה שיקרית למשל בכתבה: מקום העבודה מבקש למלא טופס לביצוע פעולה מסויימת
- הודעת דואר ובה פניה נרגשת ממהו שאתם לא זוכרים/ לא מכירים שבמקש פרטים אישיים
- הודעה שמציעה שירות מושך או מציעה פרס או הטבה מאוד גדולה לכדי לקבל אותה יש למלא פרטים אישיים שכוללים מספר זהות, פרטי חשבון בנק, סיסמאות וכדומה.
- הודעת דואר שבה יש קישור מצורף שאם תלחצו עליו הוא יוביל לאתר ש"מתחפש" לאתר מוכר ויש למלא בו פרטים (עברייני אינטרנט בונים אתרים המתחזים לאתרים מוכרים כמו בנקים, כרטיסי אשראי וכדומה)

זכויות יוצרים ברשת

66. מה הן זכויות יוצרים? הקף את התשובה הנכונה ביותר

- א. ההגנה שניתנת ליוצרים ליצור בחופשיות קנין רוחני
 ב. ההגנה שניתנת ליוצר שלא ישתמשו ביצירה שלו שהיא הקנין הרוחני שלו בלי רשות.
 ג. הזכות להשתמש ביצירות, שהן קנין רוחני, למטרות חינוך והשכלה
 ד. הזכות להגנה על גלישה חופשית ברשת ליצירה

67. מה מוגן בזכויות יוצרים? הקף את כל התשובות הנכונות (יש יותר מתשובה אחת)

- א. רעיון
 ב. יצירה ספרותית
 ג. מושג במתמטיקה
 ד. חדשות היום
 ה. יצירה מוסיקלית
 ו. נתונים של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה
 ז. תהליך ושיטת ביצוע, מושג מתמטי
 ח. תקליטור
 ט. עובדות פיזיקליות

תשובה:

לא מוגן	מוגן
רעיון תהליך שיטת ביצוע מושג מתמטי עובדות או נתונים חדשות היום	יצירה ספרותית יצירת אומנות יצירה דרמטית יצירה מוסיקלית תקליט / תקליטור סרט

68. מה מותר ומה אסור לעשות עם יצירות המוגנות בזכויות יוצרים?

תשובות לדוגמא:

אסור	מותר
<ul style="list-style-type: none"> להעתיק להגיד שאני הכותב לא לציין מי הכותב לא לציין את שם האתר או המקור 	<ul style="list-style-type: none"> להשתמש ללימוד עצמי מחקר ביקורת סקירה דיווח עיתונאי הבאת מובאות (לצטט) ללמד את הנושא במוסד חינוכי

69. מה צריך לעשות אם פגעו בזכויות היוצרים שלך? ענה נכון / לא נכון

לתעד את ההפרה	נכון / לא נכון
לשלוח איום באמצעות הכתובת להתקשרות	נכון / לא נכון
לפנות למי שהפר את הזכות ולדרוש ממנו להסיר את היצירה ולשלם פיצוי	נכון / לא נכון
מומלץ שהפנייה תשלח באמצעות עו"ד	נכון / לא נכון
לפרסם את האמת ולצרף קישור בפייסבוק, טוויטר, אינסטגרם וכדומה	נכון / לא נכון
אם הפניה נעשית באתר תוכן גולשים, אפשר לפנות לאתר ולבקש את ההסרה – התביעה עומדת נגד מי שהעתיק ולא נגד האתר בו הוצג הפרסום	נכון / לא נכון
אין מה לעשות, הרשת פרוצה וכל אחד עושה מה שהוא רוצה	נכון / לא נכון

70. מצאת באינטרנט עבודה באזרחות לה אתה זקוק. באתר מצוין שם כותב העבודה. מה תואם את כללי הנטיקה ברשת?

- אמחק את שם הכותב המקורי, אחתום את שמי על העבודה ואגיש אותה למורה.
- אשנה שניים שלושה משפטים, אמחק את שם הכותב המקורי, אחתום ואמסור למורה.
- אשתמש בה כמקור מידע ואציין אותה ברשימה הביבליוגרפית (רשימת מקורות המידע)
- אבדוק אם המקור מהימן ואפשר לסמוך עליו ואגיש למורה.

71. מה משמעות הסימן? מתח קו בין הסימן לפירוש הנכון

	<p>א. "כל הזכויות שמורות" - מוגן בזכויות יוצרים. אסור להשתמש ללא רשות</p>
	<p>ב. Creative Commons - כל הזכויות שמורות אבל מותר להשתמש ביצירה למטרות נוספות לפי הסימון של היוצר.</p>
	<p>ג. ייחוס - אפשר להעתיק, להפיץ, להציג ולבצע את היצירה המוגנת (או יצירות הנגזרות ממנה), אולם רק בתנאי שנותנים ייחוס ליוצר את הקרדיט על היצירה ומוסיפים קישור למקור. אם נעשה שינוי יש לציין זאת.</p>
	<p>ד. ללא שימושים מסחריים - מותר להעתיק, להפיץ, להציג ולבצע את היצירה המוגנת (או יצירות הנגזרות ממנה), אולם רק בתנאי שזה נעשה למטרות ולשימושים לא מסחריים</p>
	<p>ה. ללא יצירות נגזרות – אפשר להעתיק, להפיץ, להציג ולבצע רק עותקים זהים למקור של היצירה המוגנת ולא של יצירות אחרות הנגזרות ממנה</p>
	<p>ו. שיתוף ברשיון זהה – אפשר להפיץ יצירות נגזרות של היצירה המוגנת, אולם רק כאשר זה נעשה תחת אותם תנאי רישיון כמו של היצירה המקורית.</p>
	<p>ז. וויתור על זכויות יוצרים והפיכת היצירה לנחלת הכלל.</p>

ממשל זמין

72. רשום שלושה יתרונות של שירותי ממשל זמין?

תשובות לדוגמא:

זמינים כל הזמן – 24/7 ללא הגבלה

חוסכים זמן – אפשר לבצע מהבית, ללא נסיעה או עמידה בתור

מספקים מידע מלא – מידע מפורט, טפסים, כתובות, משילוח וכד'

חוסכים כסף – בחלק מהשירותים יש הנחות והטבות למי שמבצע דרך האינטרנט

73. ממשל זמין השב נכון / לא נכון

נכון / לא נכון	(1) לכל משרדי הממשלה יש אתר אינטרנט
נכון / לא נכון	(2) באתר www.gov.il אפשר לחפש מידע רק לפי שם המשרד או הרג הממשלתית
נכון / לא נכון	(3) באתר www.gov.il אפשר לחפש מידע לפי פעולה או לפי נושא
נכון / לא נכון	(4) www.gov.il הכתובת של אתר הכנסת
נכון / לא נכון	(5) www.gov.il הוא אתר האוסף מידע ושירותים מאתרים של משרדי ממשלה ומרכז אותם לפי נושאים
נכון / לא נכון	(6) מאגר הטפסים הממשלתי מקוון כולו – אפשר לשלוח את כל הטפסים ישירות מהאתר ולקבל את השירות
נכון / לא נכון	(7) אפשר להוציא תעודת זהות ראשונה דרך מאגר הטפסים הממשלתי
נכון / לא נכון	(8) אפשר למלא טופס חידוש דרכון דרך מאגר הטפסים הממשלתי
נכון / לא נכון	(9) טופס מקוון זה טופס שצריך להדפיסו
נכון / לא נכון	(10) טופס להדפסה בדרך כלל שמור בצורת PDF
נכון / לא נכון	(11) באתר www.gov.il אפשר לבצע תשלומים למשטרה ולבתי משפט
נכון / לא נכון	(12) באתר www.gov.il אפשר לבצע תשלומים בצ'קים ובמזומן
נכון / לא נכון	(13) כאשר משלמים באתר www.gov.il אין צורך לשמור על האישור כי האתר הוא אתר ממשלתי
נכון / לא נכון	(14) כאשר משלמים באתר www.gov.il חשוב לשמור על אישור התשלום במחשב או להדפיסו למעקב